

8. Про затвердження Форми повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування [Електронний ресурс]: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 № 3. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0961-16>. – Назва з екрана.
9. Відповідальність за порушення вимог фінансового контролю [Електронний ресурс]: стаття. – Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/administration/suvorovska/58049>. – Назва з екрана.
10. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] / Р. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1391071950261/pravo/porushennya_vimog_finansovogo_kontrolyu. – Назва з екрана.

УДК 343.8:328.185(477)

НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО СТАЛА ВІДОМА ОСОБІ У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКОНАННЯМ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ, ЯК ПІДСТАВА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ

*І. В. Журавель, магістр спеціальності Публічне управління та адміністрування освітня програма «Публічне адміністрування»
Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор – науковий керівник*

Анотація. У статті проаналізовані положення чинного законодавства України, які регулюють питання адміністративної відповідальності публічних службовців за вчинення правопорушень, пов'язаних із незаконним використанням інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень.

Ключові слова: публічний службовець, інформація, службова інформація, незаконне використання інформації, корупція, суб'єкт правопорушення, адміністративне правопорушення, адміністративна відповідальність.

Abstract. The article analyzes the provisions of the current legislation of Ukraine, which regulate the issues of administrative

liability of public servants for committing offenses related to the illegal use of information, which became known to the person in connection with the exercise of official authority.

Key words: public official, information, official information, illegal use of information, corruption, the subject of the offense, an administrative offense, administrative responsibility.

Постановка проблеми. Вступаючи на публічну службу, особа має свідомо й добровільно прийняти встановлені законодавством антикорупційні обмеження й заборони, мета яких – забезпечення прозорого й ефективного функціонування інституцій публічної служби, встановлення правових бар'єрів перед можливими зловживаннями публічних службовців, створення умов для належного виконання посадових обов'язків. До таких належить заборона незаконного використання інформації, яка стала відома у зв'язку з виконанням публічним службовцем посадових повноважень. Сьогодні проблеми етичного і правового тлумачення цієї заборони, а також встановлення адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з незаконним використанням службової інформації, є особливо актуальними.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання адміністративної відповідальності публічних службовців за вчинення правопорушень, пов'язаних із незаконним використанням інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень, досі мало досліджене у вітчизняній юридичній науці. У контексті антикорупційного законодавства його розглянув М. Хливнюк [5, 6]. Характеристику предмета адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, – інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, здійснили З. Загинею, Р. Гречанюк [2] та ін.

Формулювання мети. Метою статті є кваліфікація поняття та ознаки правопорушення, пов'язаного незаконним використанням інформації, що стала відома особі у зв'язку з використанням службових повноважень публічного службовця.

Вклад основного матеріалу дослідження. Перелік адміністративних корупційних правопорушень та санкцій, які застосовуються за їх вчинення, передбачені главою 13-А КпАП «Адмі-

ністративні правопорушення, пов'язані з корупцією». Відповідно, ст. 172-8 КпАП одним із таких правопорушень визначає незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень. Утім аналіз Закону України «Про запобігання корупції» дозволяє говорити про те, що в ньому «фактично не передбачено обов'язок для всіх суб'єктів, зазначених у п. 1 ч. 1 ст. 3 цього Закону не розголошувати або в інший спосіб не використовувати або в інший спосіб не використовувати у своїх інтересах інформацію, яка стала відома у зв'язку з виконанням службових повноважень» [2, с. 96].

Згідно з Правилами етичної поведінки, встановленими Законом України «Про запобігання корупції» особи, уповноважені на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, не розголошують і не використовують в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, установлених законом. Така заборона поширюється і на публічних службовців після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.

Предметом правопорушення, передбаченого у ст. 172-8 КУпАП, може бути лише інформація з обмеженим доступом.

Відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про інформацію» інформацію слід тлумачити як будь-які відомості та/або дані, що можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. До інформації з обмеженим доступом належить: конфіденційна (доступ до якої обмежений фізичною чи юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов), таємна (яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування тощо), службова (яка міститься в документах суб'єктів владних повноважень, що становлять внутрішню службову кореспонденцію, доповідні записки, рекомендації щодо розробки напряму діяльності установи або здійсненням контрольних, наглядових функцій органами державної влади, процесом прийняття рішень і передують публічному обгово-

ренню чи прийняттю рішень; зібрана в процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони держави, яку не внесено до державної таємниці). Перелік відомості, що є службовою інформацією, складають органи державної влади, органи місцевого самоврядування, інші суб'єкти владних повноважень (для прикладу див.: Перелік відомостей, що становлять службу таємниці у Міністерстві юстиції України, наказ Міністерства юстиції України від 08.06.2011 № 153/5).

Суб'єктами вчинення проступку за статтею 172-8 є особи, уповноважені на виконання функцій держави та місцевого самоврядування або прирівняні до них особи, а також особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права. У разі вчинення такого правопорушення у сфері спортивних змагань суб'єктами є спортсмени, допоміжний спортивний персонал, посадові особи у сфері спорту.

Протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 172-8, мають право складати уповноважені посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції), органів Служби безпеки України та прокурор. Такий протокол разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складання має бути надісланий до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення. Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення також повинен бути надісланий до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, котра притягається до відповідальності.

Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку виконанням службових повноважень, тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Висновки. Отже, предметом адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, передбаченого у ст. 172-8 КУпАП

є інформація, отримана особою під час виконання нею службових повноважень. КУпАП передбачено притягнення до відповідальності за незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень..

Список використаних інформаційних джерел

1. Відповідальність за корупційні правопорушення : навч. посіб. / Є. О. Алісов, В. В. Мартиновський, В. Я. Настюк, О. М. Шевчук. – Харків : Юрайт, 2017. – 168 с.
2. Загиней З. Інформація, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, як предмет адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією (стаття 172-8 КУпАП) / З. Загиней, Р. Гречанюк // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2017. – № 4 (50). – С. 96–103.
3. Запобігання корупції : підручник / [Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.] ; за заг. ред. Б. М. Головкіна. – Харків : Право, 2010. – 296 с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р., № 8073-Х.
5. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М. І. Хавронюка. – Київ : Дакор, 2016. – 496 с.
6. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. М. І. Хавронюк. – Київ : Ваіте, 2018. – 472 с.
7. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відом. Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056.
8. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
9. Романов М.В. Основні засади запобігання корупції / М. В. Романов. – Харків : Права людини, 2017. – 176 с.
10. Сметаніна Н. В. Небезпечні наслідки корупції для особи, держави та суспільства / Н. В. Сметаніна // Право і суспільство. – 2017. – № 4, ч. 2. – С. 62–165.